روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

پنجشنبه ۵ آذر ۱۴۰۵ | ۱۶ جمادی الثانی ۱۴۴۸
۱۲ صفحه روزنامه
سال بیست‌وهفتم | شماره ۷۴۷۹
Thursday | November 26 | 2026

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

پول‌های پنهان زنان

از حساب‌های بانکی تا صندوق‌های خانوادگی؛ روایت تفاوت‌های پنهان در مدیریت پول

آمارهای سال ۲۰۲۴ نشان می‌دهد ۴۶ درصد زنان ایرانی در یک‌سال گذشته پس‌انداز کرده‌اند؛ رقمی که در میان مردان به ۵۱ درصد می‌رسد. با این حال، تنها ۲۰/۵ درصد زنان برای پس‌انداز از خدمات بانکی استفاده کرده‌اند؛ آماری که تفاوت میان «پس‌انداز کردن» و «سپرده‌گذاری در بانک» را برجسته می‌کند. پس‌انداز لزوما به معنای افتتاح حساب بانکی و واریز منظم پول نیست. افراد ممکن است بخشی از درآمد خود را به‌صورت نقدی نگه دارند، طلا و دارایی بخرند یا در صندوق‌های خانوادگی و گروه‌های پس‌انداز محلی مشارکت کنند. بنابراین، آمار افرادی که پس‌انداز کرده‌اند با آمار کسانی که پول خود را در بانک ذخیره می‌کنند، یکسان نیست.

بررسی الگوهای مالی در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که شیوه پس‌انداز به شرایط اقتصادی، سطح درآمد و میزان دسترسی به خدمات مالی وابسته است. در کشورهایی مانند کنیا و اوگاندا، صندوق‌های پس‌انداز غیررسمی و گروه‌های مالی محلی جایگاه قابل‌توجهی دارند و در برخی موارد، بیشتر از ابزارهای بانکی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

در این روش، گروهی از زنان یا اعضای یک جامعه محلی توافق می‌کنند مبالغی را به‌صورت دوره‌ای در صندوقی مشترک جمع‌آوری کنند. هر عضو نیز مطابق توافق، در زمان مشخصی به منابع صندوق دسترسی پیدا می‌کند.

این شیوه به افرادی که دسترسی محدودی به بانک دارند کمک می‌کند منابع مالی خود را مدیریت کنند اما در مقابل، نبود ضمانت حقوقی و احتمال اختلاف میان اعضا می‌تواند امنیت سرمایه را به خطر بیندازد.

براساس آمار سال ۲۰۲۴، ۴۶ درصد زنان و ۵۱ درصد مردان ایرانی در طول یک‌سال گذشته پس‌انداز کرده‌اند. اختلاف ۵ درصدی این دو گروه نشان می‌دهد زنان در شاخص کلی پس‌انداز فاصله چندانی با مردان ندارند.

با این حال، این ارقام نباید به معنای برخورداری اکثریت جامعه از امنیت مالی تلقی شود. بیش از نیمی از زنان و نزدیک به نیمی از مردان در این آمار، امکان پس‌انداز نداشته‌اند.

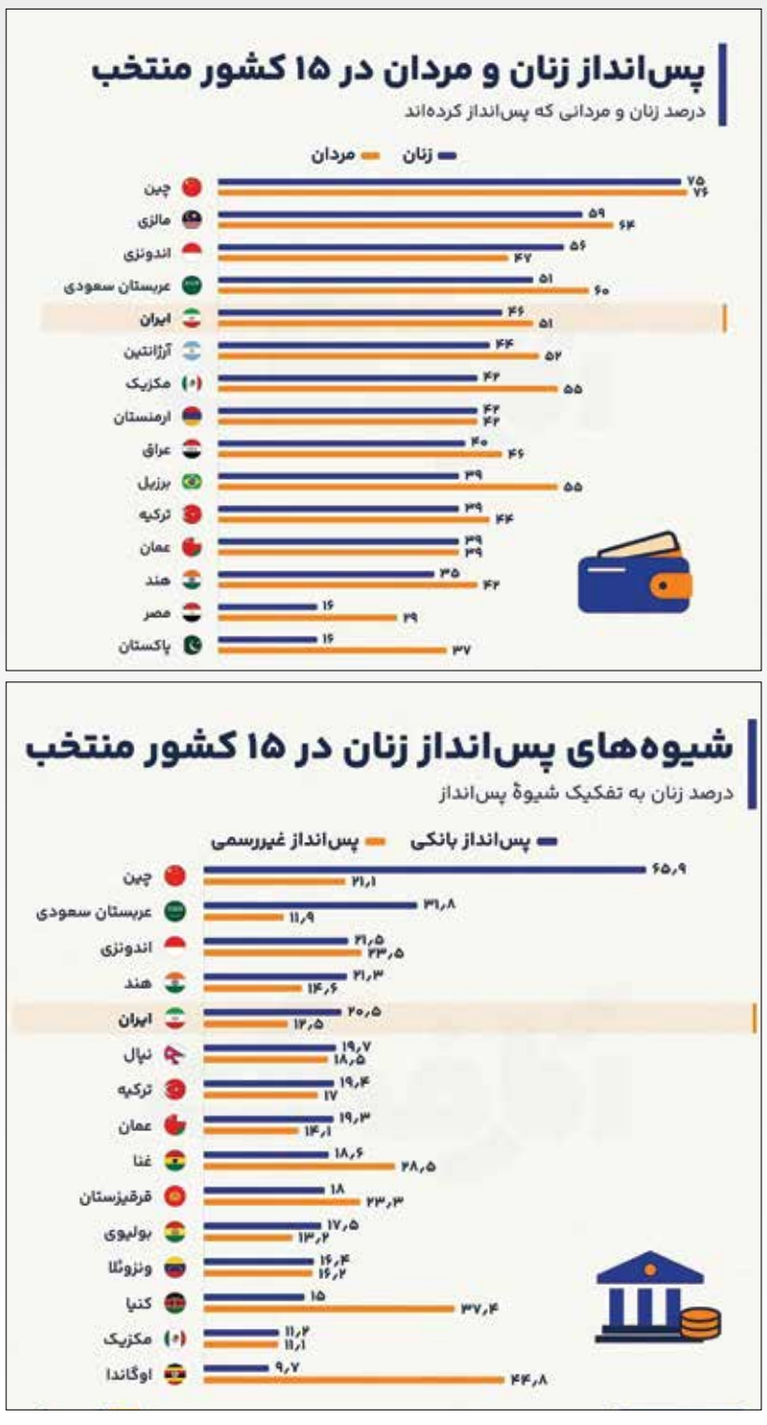
افزایش هزینه‌های مسکن، خوراک، درمان و حمل‌ونقل باعث شده است بخش بزرگی از درآمد خانوارها صرف هزینه‌های ضروری شود. در چنین شرایطی، حتی افرادی که تمایل به پس‌انداز دارند، ممکن است در پایان ماه پولی برای کنار گذاشتن نداشته باشند.

نکته مهم آمار ایران، تفاوت میان میزان پس‌انداز و استفاده از بانک برای این کار است. سهم ۲۰/۵ درصدی زنان به معنای آن نیست که تنها همین تعداد حساب بانکی دارند؛ بلکه نشان می‌دهد این گروه از خدمات بانکی برای نگهداری پس‌انداز خود استفاده کرده‌اند.

برخی زنان ممکن است پول خود را به شکل نقدی نگهداری کنند، طلا بخرند یا در صندوق‌های خانوادگی مشارکت داشته باشند. گروهی نیز به دلیل درآمد محدود و هزینه‌های پیش‌بینی‌نشده، ترجیح می‌دهند پول در دسترس داشته باشند و امکان تبدیل آن به سپرده بلندمدت را ندارند.

بنابراین، حساب بانکی داشتن با توانایی پس‌انداز کردن تفاوت دارد. ممکن است فردی حساب بانکی فعال داشته باشد اما به‌دلیل هزینه‌های زندگی نتواند مبلغی را در آن ذخیره کند.

الگوهای پس‌انداز نشان می‌دهد امنیت مالی زنان صرفا با تعداد حساب‌های بانکی یا میزان سپرده‌های ثبت‌شده سنجیده نمی‌شود. درآمد مستقل، اشتغال پایدار، قدرت تصمیم‌گیری اقتصادی و دسترسی به ابزارهای مطمئن مالی نیز در این زمینه اهمیت دارند.

پیشخوان

قدرت واقعی کجاست؟

«عقل بی‌بدن»؛ وقتی هوش از قدرت جسم پیشی می‌گیرد

نویسنده: احمد خالد توفیق
مترجم: عماد جعفری
نشر: قطره
سال انتشار: ۱۴۰۵

گاهی برای حل پیچیده‌ترین معماهای جهان، نیازی به تعقیب مجرمان، اسلحه و قدرت بدنی نیست؛ کافی است ذهنی داشته باشید که بتواند میان اعداد، نشانه‌ها و اتفاقات ظاهرا بی‌ارتباط، پیوندهای پنهان را کشف کند. «عقل بی‌بدن» نوشته احمد خالد توفیق، دقیقا بر همین ایده بنا شده است؛ مجموعه‌ای از داستان‌های معمایی و پلیسی که هوش و قدرت تحلیل را به قهرمان اصلی ماجرا تبدیل می‌کند. در مرکز داستان‌ها، دو دوست با ویژگی‌هایی کاملا متفاوت قرار دارند: یک افسر پلیس که توانایی جسمی و تجربه حضور در میدان را دارد و عصام فتحی، استاد ریاضی، نابغه‌ای که پس از یک حادثه روی صندلی چرخ‌دار زندگی می‌کند. عصام گرچه از نظر جسمی محدودیت دارد اما ذهن خارق‌العاده‌اش می‌تواند پیچیده‌ترین پرونده‌ها را از مسیر محاسبات، رمزگشایی و منطق حل کند.

یکی از جذابیت‌های کتاب، پیوند هوشمندانه میان ریاضیات و داستان‌های جنایی است. توفیق مفاهیمی مانند اعداد، الگوهای محاسباتی، رمزها و شیوه‌های استدلال را به بخشی از روایت تبدیل می‌کند؛ بدون آن‌که کتاب به متنی خشک و آموزشی تبدیل شود. طنز ظریف نویسنده و گفت‌وگوهای میان دو شخصیت اصلی نیز به داستان‌ها ریتم و جذابیت می‌بخشد.

درجهت عکس

عکس: رویترز

خواب در پیاده‌روهای ثروتمندان

بارسلونا، شهر گردشگری و ثروتمند اسپانیا، در کنار ساختمان‌های مجلل، هتل‌های لوکس و فروشگاه‌های گران‌قیمت، با بحران فزاینده بی‌خانمانی روبه‌روست. هزاران نفر شب‌ها در پیاده‌روها و زیر سایه ساختمان‌های باشکوه این شهر می‌خوابند؛ افرادی که بسیاری از آنها با وجود داشتن شغل، توان پرداخت اجاره مسکن را ندارند. افزایش سرسام‌آور هزینه‌های اجاره، نابرابری اقتصادی و ناکافی بودن حمایت‌های اجتماعی، زندگی را برای اقشار کم‌درآمد دشوار کرده است. برخی مهاجران نیز به‌دلیل نداشتن مجوز کار، به کمک رهگذران وابسته‌اند.

دوردنیا

راز عجیب مردگان طلا

کشف گورستانی در مصر که کارشناسان را انگشت به دهان کرده است

کشف یک گورستان باستانی در مصر، بار دیگر توجه باستان‌شناسان را به رازهای پنهان تمدن فراعنه جلب کرده است. در جریان کاوش‌های تازه در این کشور، صدها تابوت، بقایای مومیایی‌ها، زیورآلات طلا و اشیای تاریخی ارزشمندی از دل خاک بیرون آمده‌اند اما آنچه این کشف را شگفت‌انگیزتر کرده، وجود قطعات طلایی شبیه زبان در دهان برخی از مردگان است؛ اشیایی که در باور مصریان باستان، نقشی مهم در زندگی پس از مرگ داشته‌اند.

وزارت گردشگری و آثار باستانی مصر از کشف یک گورستان گسترده در منطقه «کوم ابو بیلو» معروف به «طرانه» در استان منوفیه خبر داده است. این محوطه باستانی در فاصله حدود ۷۰ کیلومتری شمال غربی قاهره و در نزدیکی ورودی شرقی منطقه وادی نطرون قرار دارد. این کشف از نظر تعداد آثار تدفینی و تنوع اشیای به‌دست آمده اهمیت زیادی دارد و می‌تواند اطلاعات تازه‌ای درباره آداب و رسوم، باورهای مذهبی و ساختار اجتماعی مصر باستان در اختیار پژوهشگران قرار دهد.

گورستانی با قدمت بیش از ۲۰۰۰ سال

بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد که قدمت بخشی از یافته‌های این محوطه به دوره متأخر مصر باستان، یعنی فاصله سال‌های ۶۶۴ تا ۳۳۲ پیش از میلاد، بازمی‌گردد. با این حال، شواهد باستان‌شناختی حاکی از آن است که این گورستان در دوره بطلمیوسی و سال‌های ابتدایی حکومت رومیان نیز مورد استفاده قرار گرفته است.

در جریان کاوش‌ها، شمار زیادی تابوت سنگی و سفالی و همچنین بقایای تابوت‌های چوبی کشف شده است. در برخی از این تابوت‌ها، بقایای انسانی و نشانه‌هایی از مواد مورد استفاده در فرآیند مومیایی کردن اجساد مشاهده می‌شود.

باستان‌شناسان علاوه بر تابوت‌ها، مجسمه‌های کوچک سفالی، سرهای ساخته‌شده از سنگ آهک، پیکره‌هایی از ابوالهول و خدای حورس و مجموعه‌ای از طلسم‌ها و اشیای تزئینی را نیز شناسایی کرده‌اند. یکی از عجیب‌ترین یافته‌های این گورستان، قطعاتی از طلا به شکل زبان است که در دهان برخی از اجساد قرار داده شده بودند. این اشیای کوچک صرفا جنبه تزئینی نداشتند، بلکه ریشه در باورهای مذهبی مصریان باستان داشتند. براساس اعتقادات آن دوران، مردگان برای حضور در جهان پس از مرگ به توانایی سخن گفتن نیاز داشتند و قرار دادن زبان‌های طلایی در دهان آنها می‌توانست این امکان را برای‌شان فراهم کند. در کنار این قطعات، زیورآلات طلایی، ورقه‌های طلا و اشیای ارزشمند دیگری نیز کشف شده است. همچنین دومیز مخصوص پیشکش و دو محل تدفین شاهین‌ها در این محوطه شناسایی شده‌اند.

وجود مجسمه‌های سفالی مرتبط با ایزیس و آفرودیت نیز از دیگر نکات قابل توجه این کاوش است؛ یافته‌هایی که می‌توانند به شناخت بهتر باورهای مذهبی و تأثیر فرهنگ‌های مختلف در مصر باستان کمک کنند.

این گورستان متعلق به ثروتمندان نبود؟

برخلاف تصور اولیه درباره گورستان‌های باستانی مصر که معمولا با مقبره‌های پادشاهان و ثروتمندان شناخته می‌شوند، بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد که محوطه کوم ابو بیلو احتمالا محل دفن افرادی از طبقه متوسط جامعه بوده است.

هشام اللیثی، دبیرکل شورای عالی آثار باستانی مصر، با اعلام این موضوع تأکید کرده است که بررسی‌های بیشتر برای مشخص شدن ویژگی‌های این محوطه و هویت افرادی که در آن دفن شده‌اند، ادامه خواهد داشت.

امروز در تاریخ

- سالروز صدور فرمان تاریخی امام خمینی (ره) برای تشکیل بسیج مستضعفین (۱۳۵۸)

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۵۲	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۰۸
غروب آفتاب: ۱۶:۵۲	اذان صبح فردا: ۰۵:۲۳
اذان مغرب: ۱۷:۱۲	طلوع خورشید فردا: ۰۶:۵۲

حکمت

امام صادق(ع): خداوند در چیزهای حرام، شفایی قرار نداده است./ اصول کافی

واحه

بار دگر آغاز کن آن پرده‌ها را باز کن
بر جمله خوبان ناز کن ای آفتاب خوش لقا/مولوی

شمیم رحمت

- پیامبر اکرم(ص): هر کس می خواهد دعایش مستجاب و غمش از بین برود، باید گره از کار گرفتاری باز کند.

یادداشت

نصرت‌الله محمودزاده | نویسنده و فعال فرهنگی

معمای شهودی پرواز امیرخانی

در یکی از پنجشنبه‌های بهاری که عازم پرواز بود، ازش پرسیدم؛ «در اوج چه می‌بینی که در امواج زمین نمی‌یابی آن‌را؟» گفت، البته با حسرتی از جنس جویندگان معرفت: «هرچه می‌چرخم در زمین، نمی‌یابمش؛ تو دیگر چرا؟ تو که شاهد «شب‌های قدر کربلای ۵» بودی.»

بی‌علت نبود که آقارضای گریزپای دبیرستان علامه حلی، از هرچه درس هندسه و فیزیک می‌گریخت و در سرای علامه جعفری محو هیبت و حیرت یافته‌های شهودی او می‌شد. گمان می‌کرد انوار شناخت گمشده خود را در دینامیک فناوری دانشگاه شریف و ساخت هواپیما خواهد یافت، اما سرانجام، EQ ناآرام این بچه مهندس، در میکده دینامیک ادبیات آرام گرفت.

امیرخانی در آخرین پرواز جنگ، همسفر «مصطفا»، قهرمان داستان «ارمیا» شد تا با جوهر عشق وارد دنیایی دیگر شود. ناگهان «ارمیا»، این جانباز جنگ ما، به عشق دیدار با «ارمیتا» به سرزمین توهم آرمان‌ها پرواز کرد. چه رنجی را متحمل کرد تا توانست از عشق «ارمیتا» دل بکند و به اصل ونسب خود برگردد. گمان می‌کرد، پشت آن دریا، شهری‌ست، آباد، اما همین که وارد کوچه پس کوچه‌های شهر پنج دروازه منهتن شد، دلش گرفت. نوشتن رمان «بیوتن» بهانه بود و دعوای ممیزی‌های ارشاد بر سر این کتاب، به دلیل عدم درک دنیای مستقل و بی‌قرارش بود.

آقارضا در مسیر برگشت از نیویورک، در فرودگاه کره شمالی، با رهبر یکی از آخرین بازمانده‌های سوسیالیسم، سرِ ناسازگاری پیدا کرد و با نوشتن کتاب «نیم دانگ پیونگ یانگ» افتاد به سفرنامه نویسی؛ به سیروسفرهایی متفاوت و متمایز از «تات نشین‌های بلوک زهرا» جلال؛ انگار از سفر چهارم ملاصدرا با نگاهی متمایز برگشته باشد به خلق. در گذرگاه کابل و هرات افغانستان نفس تازه کرد و با کتاب «جانستان کابلستان» برگشت. سپس، به جنوب لبنان سفر کرد، به قصد درک رمز و راز آن دیار. ناگهان به سفری دعوت شد، سفرستان. همسفر فردی شده بود که اصل و نسب سیستان را در پیچش مو جست‌وجو می‌کرد، نه فقر و فلاکتش. در سفرنامه «داستان سیستان» از رقص مستانه قلم خود، که پا به پای رهبرش می‌دوید، متوجه شد، هر مقصدی مقصود نیست. «انا لله»... برای همه مسلم است. مشکل در..... «وانا الیه راجعون» است که با چه دستاوردی خدمت خدا برسیم؟

متن کامل را در جام‌جم آنلاین بخوانید

آگهی فراخوان تجدید مناقصه عمومی

موسسه پایدارسازان قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)

عملیات حمل ۳۰/۰۰۰ تن مصالح سنگی از معدن سبزآب اندیمشک و تخلیه در مکان‌های مورد نظر کارفرما در اهواز را از طریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ای به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

متقاضیان می‌توانند با در دست داشتن رزومه برای دریافت اسناد مناقصه از تاریخ ۱۴۰۵/۰۹/۰۵ به مدت ۴ روز کاری به مدیریت امور قراردادهای موسسه پایدارسازان مراجعه نمایند.

نشانی: اهواز، کیانپارس، خیابان ۱۷ غربی، پلاک ۱۸، ساختمان ۱۸
شماره تماس: ۹-۳۳۳۸۱۰۰۷-۰۶۱ داخلی ۲۰۴-امور قراردادها
شماره تلفن همراه: ۰۹۱۶۶۰۲۷۵۵۶
حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: ۱۴۰۵/۰۹/۰۹

• هزینه آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

آگهی مناقصه عمومی (یک مرحله‌ای)

نوبت اول

موضوع مناقصه: عملیات اجرای لوله رانی به روش میکرو تونلینگ با دستگاه M.TBM همراه با تأمین تجهیزات و مصالح مورد نیاز در پروژه سامانه فاضلاب اهواز و شهرستان کارون

دستگاه مناقصه گزار: قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء (ص)، موسسه اروندان

نشانی محل فروش اسناد:
اصفهان، خواجه عمید، محله ملاصدرا، خیابان آذر بهرام، کوچه نور ۳۱، پلاک ۱۱ ساختمان پارسا، طبقه سوم، مدیریت فنی و مهندسی

شماره تماس ۰۹۱۳۳۷۲۵۸۶۸ (مهندس شاه محمدی)

تضمین شرکت در مناقصه: ۴۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (چهل و سه میلیارد ریال)
آخرین مهلت فروش اسناد: روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۹/۱۰
آخرین مهلت تحویل پاکات: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۹/۱۸

دریافت اسناد با ارائه فیش واریز به مبلغ ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (ده میلیون ریال) نزد یکی از شعب بانک سپه به شماره شبا IR980150000000515171806100 به نام واحد اجرایی اروندان امکان پذیر می‌باشد.

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای – نوبت دوم

مدیریت پروژه راه آهن چابهار – زاهدان در نظر دارد نسبت به تامین اپراتور و جوشکاری ماشین جوش ریل (فلش بات) نیاز پروژه راه آهن چابهار – زاهدان از طریق مناقصه عمومی به شرح جدول زیر اقدام نماید:

ردیف	نام برونسپاری	مدت اجرا (روز)	مقدار (بند جوش)	مبلغ ضمانتنامه شرکت در مناقصه (ریال)
۱	تامین اپراتور و جوشکاری ماشین جوش ریل (فلش بات)	۶۰	۴،۰۰۰	۱۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰

◄ ضمانت نامه شرکت در مناقصه به صورت ضمانت نامه بانکی یا رسید پرداخت نقدی تهیه و ارائه شود.
◄ شرایط شرکت کنندگان: دارای سوابق مرتبط
◄ تاریخ، مهلت و محل دریافت اسناد مناقصه: واجدین شرایط می توانند در ساعت اداری از تاریخ ۱۴۰۵/۰۹/۰۴ تا ۱۴۰۵/۰۹/۰۸ با در دست داشتن معرفی‌نامه رسمی به آدرس تهران، بلوار اشرفی اصفهانی کوچه صدوقی شرقی، پلاک ۵، تلفن: ۴۴۲۳۴۲۲۱-۰۲۱ نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.
◄ تاریخ، مهلت و محل تحویل اسناد مناقصه: مناقصه‌گران پس از دریافت اسناد مناقصه حداکثر تا آخر وقت اداری روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۹/۱۲ اسناد مربوطه را در پاکت لاک و مهر شده به نشانی مناقصه‌گزار تحویل دهند.